

Додаток
до наказу
від 02.02.2016 №18

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

Введено в дію згідно наказу
ректора Бердянського державного
педагогічного університету
№18 від 02.02.2016

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ,
СПЕЦІАЛІСТІВ УСТАНОВ І ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ТА ФАХІВЦІВ ЗА
АКРЕДИТОВАНИМИ НАПРЯМАМИ, СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ

Розглянуто та заверджено
на засіданні Вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету
протокол №7
від 24.12.2016

Голова Вченої ради

_____ В.А.Зарва

I. Загальні положення

Реформування системи освіти в Україні призвели до суттєвих змін і її структурі, змісті, організації, формах і методах навчання, що викликало актуальність оновлення системи післядипломної освіти як складової, органічної частини системи безперервної освіти педагогів.

Суть післядипломної освіти педагогічних працівників полягає у підвищенні кваліфікації керівних і педагогічних кадрів відповідно до вимог і запитів суспільства та інтеграції у світовий освітній простір.

Курси педагогічних працівників є основною складовою частиною підвищення їх педагогічної майстерності і фахової кваліфікації на підставі осмислення власної діяльності

Метою підвищення кваліфікації педагогічних працівників є вдосконалення їх освітнього рівня та професійної підготовки внаслідок поглиблення, розширення та оновлення загальнонаукових та спеціальних знань та вмінь.

Завдання курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників є формування їх методологічної та теоретичної компетентності, поглиблення соціально-гуманітарних і психолого-педагогічних знань, формування вмінь використання новітніх освітніх та інформаційно-комунікативних технологій.

Курси підвищення кваліфікації виконують три взаємозв'язані функції:

- *компенсаторну* – ліквідацію прогалин у базовій освіті;
- *адаптивну* – оперативна підготовка до змін у освітньому і суспільному житті;
- *розвивальну* - забезпечення загальнокультурного розвитку, збагачення науковими знаннями, задоволення багатогранних пізнавальних інтересів та духовних потреб особистості.

II. Нормативно-правове забезпечення

Основу нормативно-правового забезпечення курсів педагогічних працівників становлять наступні документи:

1. Національна доктрина розвитку освіти;
2. Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту», «Про інноваційну діяльність...»;
3. Концепція розвитку післядипломної освіти;
4. Державний стандарт базової та повної середньої освіти;
5. Типове положення про атестацію педагогічних працівників України;
6. Положення про стажування як форму підвищення кваліфікації педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів;
7. Положення про екстернатну форму підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
8. Положення про очно-заочну форму (за індивідуальним планом) підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
9. Положення про поетапну форму підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

III. Організація курсів

Кожен педпрацівник охоплюється ними не рідше одного разу за п'ять років.

Комплектування груп здійснюється навчальним відділом Бердянського державного педагогічного університету (далі – БДПУ) на основі заявок та угод, укладених з відділами (управліннями) освіти районних держадміністрацій (міськвиконкомів), закладів вищої освіти I-IV рівнів акредитації.

Заявки на курси можуть подаватись також і керівниками шкіл, ПТНЗ, гімназій, ліцеїв, педагогічних установ, окремими педагогами, з якими укладаються відповідні угоди.

Проходження курсів є необхідною умовою для атестації педагогів і визначення рівня їх професійної кваліфікації.

Після закінчення курсів слухачам видаються свідоцтва державного зразка.

Тривалість курсів визначається їх специфікою, потребами і запитами слухачів.

Курси діють у режимі роботи БДПУ. Система курсів в БДПУ передбачає наявність в ній:

- комплексних курсів (в тому числі інтегрованих);
- проблемних (тематичних);
- з спецкурсами;
- авторських;
- курсів з підвищення кваліфікаційної категорії,
- заочних курсів;
- очно-заочних (за індивідуальним планом роботи);
- екстернату;
- дистанційних (очно-дистанційних);
- стажування;
- поетапних.

За тривалістю встановлюються такі види курсів:

- місячні,
- тритижневі та двотижневі стаціонарні курси підвищення кваліфікації;

Підсумком роботи курсів є заліки, екзамени, захист курсових (атестаційних) робіт, проектів, творчих робіт тощо.

Вчитель сам обирає форму і зміст курсової підготовки і подає відповідну заявку керівництву школи. Керівництво навчального закладу (установи), відділу (управління) освіти може вносити відповідну корекцію в плани і наміри педагога, виходячи з реальних умов і потреб виробництва.

Педагог за своїм бажанням може проходити курси приватно, за власні кошти, заздалегідь погодивши свої дії з керівництвом відповідного педагогічного закладу, установи.

Молоді спеціалісти (зі стажем педагогічної роботи до 3 років) можуть направлятися на курси лише згідно з їх власним бажанням.

IV. Зміст і форми проведення курсів

1. Зміст підвищення кваліфікації педагогічних працівників передбачає включення новітніх наукових досягнень та соціально-економічних тенденцій розвитку України і світу, вдосконалення форм і методів навчання, запровадження сучасних активних методик.

Структура, зміст, обсяг та розподіл академічних годин між основними формами занять визнається типовими навчальними планами. Вони конкретизуються до відповідних курсів з урахування їх специфіки. Структура навчального плану є модульною. Вона складається з трьох модулів: соціально-гуманітарного, професійного та діагностико-аналітичного.

Соціально-гуманітарний та професійний мають дві частини – інваріантну та варіативну. Інваріантна частина навчальних модулів є обов'язковою для усіх курсів. Навчальні плани і програми курсів підвищення кваліфікації розробляє навчальний відділ та затверджуються на методичній раді БДПУ.

2. Відповідно до форми проведення курси характеризуються як:

1). Комплексні курси.

Проводяться для педагогів відповідної спеціальності не рідше одного разу у п'ять років (стаціонарна форма).

Молоді спеціалісти (зі стажем педагогічної роботи до 3 років) можуть направлятися на курси лише згідно з їх власним бажанням.

Програма і навчальний план цих курсів складається з урахуванням потреб і запитів слухачів і включає основні питання з філософії, історії, інноваційної педагогіки, психології, методики викладання навчального предмета за спеціальністю, ознайомлення з інформаційно-телекомунікаційними технологіями, спецкурсу.

2). Проблемні / тематичні / курси

Вони є різновидом курсів підвищення кваліфікації з тією особливістю, що проводяться з орієнтацією на якусь важливу проблему або тему. Періодичність 5-ти річного циклу тут не береться до уваги, курси проходять педагогічні працівники, які зацікавлені даною проблемою та працюють над нею, керівники методичних об'єднань, творчі і ініціативні учителі, керівники освітніх установ і інші.

3). Авторські курси; курси послідовників ідей передового педагогічного досвіду

Вони розраховані на творчих та ініціативних педагогів з високим рівнем кваліфікації, проводяться на базі шкіл. В основі їх роботи – досвід майстрів педагогічної справи, що вивчається і пропагується; практична реалізація наукових ідей та оригінальних методик викладання.

4). Заочні курси

Курси без відриву від виробництва /заочні/ організовуються для тієї категорії педагогічних працівників, які з певних причин не можуть навчатися стаціонарно.

Основною частиною підвищення кваліфікації для таких слухачів є самостійна робота за навчальним планом БДПУ. Такі плани надсилаються в усі методкабінети відділів (управлінь) освіти райдержадміністрацій (міськвиконкомів). Для слухачів-заочників організовуються настановчі та підсумкові сесії, консультації. Слухачі курсів складають екзамени(заліки), передбачені навчальним планом, звітують про самостійну роботу. Термін навчання – не більше $\frac{1}{2}$ року.

5). *Екстернат*

Зарахування на таку форму навчання здійснюється на основі заявок – індивідуальних або від установ чи навчальних закладів.

До атестації в режимі екстернату допускаються педагоги, які мають відповідну освіту і обрали самостійну форму навчання.

Атестація в системі підвищення кваліфікації педагогів передбачає: залік (екзамен) з педагогіки і психології, основної спеціальності, методики викладання предмета.

Вхідне діагностування з основної спеціальності і методики викладання предмета.

6). *Очно-заочні курси*

У процесі роботи стаціонарних курсів (крім курсів з підвищення кваліфікаційної категорії, авторських, курсах керівників навчальних закладів) створюються умови для навчання слухачів за очно-заочною формою. Цю форму навчання слухач вибирає самостійно (за поданням відділу(управління) освіти райдержадміністрації (міськвиконкому)), складає план самостійної роботи на курсах, в якому визначає теми навчального плану, обов'язкові для опрацювання та проблематику самостійного опрацювання.

Робота у режимі таких курсів передбачає обов'язкове виконання навчально-тематичного плану курсів із чітким їх перерозподілом щодо очної і заочної форми виконання у співвідношенні 50% на 50%.

На такі курси можуть бути зараховані:

- керівники районних (міських) методичних об'єднань, клубів, члени обласних творчих груп;

- педагогічні працівники:

- а) переможці обласного, учасники всеукраїнського конкурсів «Учитель року»;

- б) зі званням «Заслужений вчитель України», «Заслужений працівник освіти», а також ті, котрі мають учену ступінь (або є здобувачами її);

- в) розробники навчальних програм, курсів, посібників, підручників;

- г) організатори освіти (творчі завідувачі відділами (управліннями) освіти райдержадміністрацій (міськвиконкомів), Р(М)МК, НМЦ керівники шкіл, дошкільних закладів), які проходять курси зі спеціальності;

- д) залучені до викладання у системі курсів чи досвід роботи котрих узагальнений на обласному (всеукраїнському) рівні;

- є) вищої та першої кваліфікаційної категорії (методисти, старші вчителі), які за станом здоров'я, певними сімейними обставинами не можуть відвідувати заняття курсів у повному їх обсязі.

Основою підготовки є план самостійної роботи, який у дводенний термін складає слухач на підставі робочого навчального плану і подає на затвердження методисту з підвищення кваліфікації навчального відділу.

Підсумком роботи за планом самостійної роботи може бути методична розробка, дидактичний матеріал, проекти навчальних програм, цільові освітні проекти, творчі роботи, реферати, методичні рекомендації та ін.. захист яких проводиться в академічній групі. Слухач, котрий працює за індивідуальним

планом, може залучатися до проведення курсів як викладач. Він складає заліки та екзамени на загальних підставах.

7). Поетапні курси

Навчання проходить в два етапи з перервою не більше 6 місяців.. Період навчання чергується з періодом роботи у навчальному закладі. Перший етап (36 годин) включає в основному теоретичні та діагностичні заняття. На другому етапі (36 годин) – переважають активні форми роботи (семінари, «круглі столи», дискусії, тощо. У даному випадку між етапами навчання слухач має можливість співвіднести заново отримані знання з традиційними, усвідомити їх, перевірити теоретичний матеріал на практиці, знайти більш оптимальні способи і методи роботи. Цьому сприяють також завдання, які пропонуються для виконання у міжсесійний період. Групи поетапних курсів формуються за загальними принципами. Підсумком роботи слухача є атестаційна робота у формі проекту, творчої роботи, реферату на одну з актуальних тем, пов'язаних з функціональними обов'язками слухача.

8). Дистанційні курси

Дистанційне навчання (ДН) – форма організації навчального процесу та педагогічна технологія, основою якої є керована самостійна робота тих, хто навчається та широке застосування у навчанні сучасних інформаційних, комп'ютерних та телекомунікаційних технологій за умов територіальної розрізненості викладача та слухачів.

Основними технологіями ДН є:

кейс-технологія – вид дистанційної технології навчання, яка заснована на використанні наборів (кейсів) текстових, аудіо-візуальних та мультимедійних навчально-методичних матеріалів та їх розсиланні для самостійного вивчення тими, хто навчається при організації регулярних консультацій у викладачів (тьюторів) традиційним або дистанційним способом;

ТВ-технологія – вид дистанційної технології навчання, що базується на використанні систем телебачення для доставки навчально-методичних матеріалів та організації регулярних консультацій у викладачів-тьюторів;

мережева технологія - вид дистанційної технології навчання, що базується на використанні мереж телекомунікації для забезпечення слухачів навчально-методичними матеріалами та інтерактивної взаємодії між викладачем, адміністратором та тими, хто навчається;

очно-дистанційна форма підвищення кваліфікації педагогічних працівників оптимально поєднує в єдиному навчальному процесі принципи, методи та засоби очного та дистанційного навчання. Вона включає три етапи.

Навчання проходить у три етапи: перший етап – організаційно-настановча сесія, другий етап – дистанційне підвищення кваліфікації. Керівництво самостійною роботою здійснюється координатором навчальної групи (тьютором), викладачами за допомогою спілкування в режимі «one-line», комп'ютерних, інформаційних технологій та телекомунікаційної мережі (Internet, E-mail, тел/факс, тощо). Третій етап – залікова сесія. На даному етапі проходить вихідний контроль, захист атестаційних робіт.

9). Стажування

Стажування – набуття особою досвіду виконання завдань та обов'язків певної спеціальності. Здійснюється за індивідуальним планом, який погоджується з керівником курсів та затверджується ректором інституту.

Стажування може бути розділом навчального плану підвищення кваліфікації слухача.

А). Творче стажування

Проходження курсів підвищення кваліфікації в такому режимі стажування підлягають керівники закладів освіти стажем до 5 років та вчителі предметними з високим рівнем теоретичної підготовки та проблемами з методики викладання предмета, або творчі педагогічні працівники, які працюють над впровадженням нових освітніх технологій та ППД

Навчання проходить в три етапи. Перший – вибір слухачем проблеми, закріплення за науковим і методичним керівником, складання плану стажування. Другий етап – стажування на базі навчального закладу, виконання атестаційних робіт. Третій етап – захист творчих робіт, практична демонстрація через уроки, різні практичні форми роботи (відеозаписи, уроки в школах міста, моделювання педагогічних рад, тощо), усний звіт про виконання навчального плану.

Б). Дворічне стажування молодих спеціалістів.

Стажистами зараховуються педагоги лише за власним бажанням і які мають педагогічний стаж не більше двох років. Основними формами навчального процесу є: сесії, індивідуальні та групові консультації, наставництво. Навчальні плани і програми складаються з теоретичної і практичної частин. Теоретична частина програми передбачає аудиторні заняття в ході сесійного періоду в обсязі 72 годин за основною структурою навчального і навчально-тематичного планів курсів підвищення кваліфікації. Практична частина визначає об'єм завдань з формування практичних навичок організації навчального-виховного процесу безпосередньо на робочому місці стажиста або його наставника. Термін та періодичність сесій встановлюється керівником із погодження з стажистом.

10). Перманентні курси (« перманентний» – безперервний, постійно діючий) – курси, що реалізуються через систему постійно діючих семінарів. Їх тривалість можлива від одного до двох років, протягом яких проводиться 9-18 семінарів, зміст яких розглядає вирішення певних проблем у розвитку.

V. Планування освітнього процесу

Основними документами планування освітнього процесу є: план-графік та програми підвищення кваліфікації, навчальні та навчально-тематичні плани; розклад занять.

План-графік підвищення кваліфікації формуються відповідно замовлень. Пропозиції до «Плану-графіка ...» подаються методистами, працівниками кафедр в навчальний відділ за встановленою формою та у встановлені строки. В них зазначається тривалість підвищення кваліфікації, категорії слухачів, проблеми та спецкурси, форми курсової підготовки, календарні терміни, бази педагогічних практик та стажування .

Програми підвищення кваліфікації (надалі – *програми*) визначають науково обґрунтований зміст навчання і вимоги до рівня знань та умінь слухачів. Розробляються кафедрами для кожної категорії слухачів на основі типового навчального плану (стандартів підвищення кваліфікації) та кваліфікаційних характеристик.

Структура програми повинна бути модульною.

Програма складається з інваріантної та варіативної частин. Інваріантна частина змісту – це перелік обов'язкових навчальних модулів та видів практичних робіт із зазначенням мінімального обсягу годин, що відведено на їх засвоєння. Варіативна частина може містити два переліки. Перший – перелік навчальних модулів за вибором університету, призначених для врахування регіональних особливостей та специфіки професійної діяльності окремих категорій слухачів, другий – перелік спецкурсів, факультативів, тренінгів, призначених для задоволення запитів та потреб слухачів.

Програми можуть бути двох видів – *типові* та *робочі*. Перші орієнтовані на достатньо тривалий період (до 3 років), другі – на один рік. Робочі програми розробляються з урахуванням конкретних ситуацій та необхідності ознайомлення слухачів із змінами у структурі та змісті

Навчальні плани є нормативними документами університету, складені на основі вимог програм та графіків підвищення кваліфікації. Розробляються викладачами кафедр (науковими консультантами) для кожної категорії слухачів на основі «Планів-графіків підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів освіти на поточний рік». Навчальні плани визначають структуру, зміст, обсяг та розподіл академічних годин між основними формами занять. Структура навчальних планів є модульною. Вона складається з трьох модулів: соціально-гуманітарного, професійного, діагностико-аналітичного. Соціально-гуманітарний та професійний модулі складаються з двох частин: інваріантної та варіативної. Інваріантна частина навчального модуля складається з обов'язкових тем навчання і є обов'язковою для кожної категорії слухачів. Зміст варіативної частини визначається запитамі і пропозиціями слухачів, тематикою спецкурсів, проблематикою курсів.

Під час розробки навчальних планів підвищення кваліфікації слід керуватися такими нормами навчального навантаження слухачів:

- на очних етапах навчання: основне – 6 акад. год/день; додаткове (спецкурси, факультативи, тренінги) – 2 акад. год/ день;
- на дистанційному етапі – 6 год/тиждень, самостійна робота слухача повинна становити не менш як 50% від встановленої кількості годин.

Структура типового навчального плану містить три модулі: *соціально-гуманітарний, професійний та діагностико-аналітичний*.

Навчально-тематичні плани складаються на основі програм та навчальних планів із врахуванням поточних змін. Обговорюються та погоджуються з першим проректором і затверджуються ректором університету в установленому порядку. Подаються до навчального відділу не пізніше ніж за 10 днів до початку занять. До навчально-тематичного плану, як додатки, додаються план педагогічної практики та план конференції. План педагогічної практики

подається на затвердження одночасно з навчально-тематичним планом, план конференції – протягом трьох перших днів роботи курсів.

Розклад занять разом з навчальним планом, навчальними програмами та навчально-тематичними планами є одним з основним документом, що регулює навчальну роботу в університеті. Складається методистом навчального відділу з підвищення кваліфікації за встановленою формою та погоджується першим проректором. Розклади погоджуються з викладачами не пізніше ніж за три дні до початку занять. Обов'язкові заняття плануються на першу половину навчального дня (9.00-13.30), додаткові – на другу (13.30-16.00).

За узгодженням з кафедрами та першим проректором допускається проведення занять за окремими темами в потоці (2-3 навчальні групи).

Зміни у затвердженому розкладі дозволяються лише з дозволу методиста з підвищення кваліфікації і, як правило, у виняткових випадках. Про всі зміни навчальний відділ інформує викладачів, старост навчальних груп та першого проректора негайно.

VI. Форми організації навчання

На очних етапах підвищення кваліфікації основними формами реалізації освітнього процесу є: лекції, семінари, практичні заняття, конференції з обміну досвідом, «круглі столи», тренінги, контрольні-діагностичні заходи, консультації, захисти проектів, ділові ігри, тощо

Форми занять визначаються методистами та працівниками кафедр. Перевага надається інтерактивним формам організації навчання.

Лекція – вид навчального заняття, призначеного, насамперед, для ознайомлення слухачів з основним змістом відповідних модулів. Можуть бути ввідними, настановними, оглядовими тощо. Лекції проводяться лекторами: професорами, доцентами Університету, а також провідними науковими працівниками та спеціалістами, запрошеними для проведення занять. Кандидатури лекторів, які не входять до штатного розпису, мають бути погоджені першим проректором за поданням завідувачів відповідних кафедр.

Семінарське заняття – вид навчального заняття, коли викладач організує активне обговорення проблеми за попередньо визначеними питаннями. Перелік тем семінарських занять визначається робочою програмою. План семінару розробляє кафедра, вона ж забезпечує підготовку слухачів щодо його проведення. Проводиться в аудиторіях (звичайних, спеціалізованих та ін.) з однією навчальною групою.

Організаційно-настановне заняття – вид практичного заняття, що проводиться для ознайомлення слухачів з організацією та порядком проведення підвищення кваліфікації змістом навчання (програми та ін.), порядком проведення педагогічного контролю та атестації, загальними вимогами до змісту, якості та оформлення атестаційних робіт. На занятті слухачі обирають теми курсових робіт.

Практичне заняття – вид навчального заняття, коли викладач організує обговорення слухачами базових теоретичних положень навчальних модулів; формує вміння і навички їх практичного застосування. Проводиться в

аудиторіях (звичайних, спеціалізованих) та в комп'ютерних класах

«Круглий стіл» - це інтерактивний вид навчального заняття, основним змістом якого є спільне з викладачами обговорення актуальних та важливих інноваційних аспектів професійної або управлінської діяльності слухачів.

Тема «круглого стола» визначається робочою програмою та навчально-тематичним планом. План проведення та науко-методичне забезпечення розробляють спільно керівники груп.

У проведенні «круглих столів» беруть участь професори, доценти кафедр, а також запрошені провідні вчені та спеціалісти у сфері проблем що обговорюються

«Тренінг» – (від англ. *train*, що означає «навчати, тренувати, дресувати») Тренінг сприяє інтенсивності навчання, результат якого досягається завдяки активній роботі його учасників. Знання не подаються в готовому вигляді, а стають продуктом активної співпраці самих учасників. У центрі уваги – самостійне навчання учасників та інтенсивна їх взаємодія. Відповідальність за результативність навчального процесу несуть в однаковій мірі як ведучий, так і кожний учасник тренінгу.

«Ділові ігри» – вид діяльності в умовах ситуацій, спрямованих на відтворення і засвоєння суспільного досвіду, який використовується для вирішення комплексних завдань засвоєння нового, закріплення матеріалу, розвитку творчості, розгляду навчального матеріалу з різних позицій. Структура ділової гри передбачає наступні етапи:

- «занурення» в проблему – теоретичне наповнення проблеми;
- формування педагогічних команд – об'єднання слухачів в команди, вибір лідера, вибір схеми роботи команди, розподіл ролей, вибір способів взаємодії членів команд;
- отримання первинної інформації ;
- розв'язання завдань;
- представлення рішень.

Розробка колективних та індивідуальних освітніх проектів – це діяльність слухачів зі створення проектів для реалізації різних видів діяльності.

Цільовий проект у педагогіці – це сукупність теоретичного забезпечення розв'язання конкретної проблеми та комплекс взаємозв'язаних заходів, спрямованих на переведення даного об'єкта із існуючого стану в бажаний або створення нового об'єкта протягом заданого часу при встановлених обмеженнях.

Навчання педагогів практиці проектування реалізується за етапами особистісно-професійного розвитку: засвоєння норм професійної діяльності; адаптація до діяльності проектування; засвоєння технологічного циклу професійної діяльності; корекція професійної позиції на основі рефлексії власного досвіду; практична реалізація діяльності з проектування; створення умов з експертизи проектів.

Конференція (від латинського слова *konfero* – збираю в одне місце) – збори, нарада, обговорення певних питань і проблем. Конференція в системі курсів – семінарське заняття. Види конференції: тематичні (відповідно до спецкурсу,

проблеми, яка визначена планом курсів); з досвіду роботи педагогів; науково-практичні (з впровадження нових методик, технологій, програм, тощо.)

Тема конференції визначається робочою програмою та навчально-тематичним планом. План підготовки та проведення конференцій розробляє методист та науковий консультант, керує заняттями керівник групи або науковий консультант. У конференції можуть брати участь провідні викладачі кафедр, вчителі, запрошені.

Конференція з обміну досвідом – це інтерактивний вид заняття, основним змістом якого є обговорення попередньо підготовлених доповідей слухачів з актуальних проблем їхньої професійної або управлінської діяльності, власного передового досвіду.

Консультація – вид навчального заняття, коли слухач отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення конкретних положень чи аспектів їх практичного використання.

Консультація проводиться за встановленим розкладом або за усної домовленості з викладачем. Фіксується в журналі обліку курсів.

Самостійна робота слухача є одним з засобом засвоєння змісту програм підвищення кваліфікації. Організується і всебічно забезпечується на всіх етапах підвищення кваліфікації.

Зміст самостійної роботи слухача та її обсяг визначається програмами підвищення кваліфікації, навчальними та навчально-тематичними планами, методичними матеріалами, відповідно до визначених модулів.

Виконання кваліфікаційної роботи – головне завдання самостійної роботи слухача, її рівень та якість є одним із показників успішності слухача під час підвищення кваліфікації на місячних і трьохтижневих курсах (курсова робота) та самоосвітньої роботи (доурсова робота) на двотижневих курсах.

Кваліфікаційні роботи можуть бути представлені як реферати, творчі роботи, методичні розробки, методичні рекомендації, проекти, бізнес-плани, авторські програми.

Переліки рекомендованих слухачам тем курсових робіт розробляють і своєчасно коригують кафедри. Допускається написання слухачем курсової роботи за власне обраною темою, яка погоджена з науковим консультантом. Курсові роботи здаються для рецензування науковому консультанту курсів у першій половині навчальних занять. Викладач зобов'язаний прорецензувати роботу і повідомити слухача про результати до проведення атестаційних занять.

VII. Педагогічний контроль та діагностика

Педагогічний контроль – необхідний компонент освітнього процесу, що забезпечує зворотний зв'язок, визначення рівня досягнення слухачем завдань підвищення кваліфікації та діагностику освітнього процесу. Основними видами педагогічного контролю є: вхідне діагностування, самоконтроль, поточний контроль, вихідне комплексне діагностування, підсумкове діагностування, захист курсових робіт.

Вхідне діагностування призначено для визначення стартового рівня компетентності слухачів. Проводиться під час прибуття слухачів на навчання

методом комп'ютерного тестування, контрольних робіт або анкетування. Бажано щоб зміст завдань передбачав соціально-гуманітарну і професійну спрямованість.

Вихідне комплексне діагностування призначено для оцінювання результатів підвищення кваліфікації кожним слухачем. Це форма підсумкового контролю, яка полягає в оцінюванні засвоєння слухачем навчальних модулів на підставі результатів поточного контролю та результатів виконання навчальних завдань і курсової роботи.

Планується і забезпечується профілюючими кафедрами, проводиться, як правило, керівником навчальної групи спільно з науковим консультантом. Результати вихідного комплексного діагностування фіксуються належним чином в журналі обліку роботи курсів та в посвідченні слухача.

Підсумкове анкетування слухачів – один із способів опитування слухачів для отримання статистичних даних про їх ставлення до різних аспектів підвищення кваліфікації (змісту, організації, забезпечення тощо), виявлення рівня задоволеності результатами навчання.

Дані підсумкового анкетування використовуються для діагностики організації підвищення кваліфікації слухачів, корекції змісту, методів навчання тощо. Анкетування та опрацювання анкет організовується навчально-методичним кабінетом організації курсової підготовки за спеціально розробленими анкетами на заключному етапі курсів. Узагальнені результати за встановленою формою і в встановленому порядку подаються завідувачам кафедр та керівникам груп.

Захист слухачами кваліфікаційних робіт – заключний етап підвищення кваліфікації. Результати захисту визначаються оцінками «зараховано» або «не зараховано», відповідно оформлюються в журналі обліку курсів. Дані результати є підставою для видачі слухачам посвідчення про підвищення кваліфікації.

Курсові роботи після їх захисту зберігаються 1 рік у навчальному відділі, а потім утилізуються у встановленому порядку.

VIII. Матеріально-фінансове забезпечення і правовий статус

Слухачі курсів мають право користуватися навчальними лабораторіями, кабінетами, аудиторіями, бібліотекою, читальним залом, телекомунікаційною технікою; вносити пропозиції щодо удосконалення освітнього процесу.

Слухачі курсів зобов'язані дотримуватись правил внутрішнього розпорядку університету, виконувати всі види навчальної роботи, встановлені планами та програмами.

Перебування педагога на курсах оплачується згідно з чинним законодавством (добові, проїзд, проживання) за рахунок сторони що відряджає. Університет створює умови для організації освітнього процесу.

Якщо слухач курсів систематично пропускає заняття без поважних причин (більше за третину годин, передбачених навчальним планом), він відраховується зі складу слухачів і не отримує посвідчення.